

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 11.11.2021

Sayı: 652

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 11/11/2021 13:15
Sayı: E-120.10-
0910886

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizdeki döviz kuru her geçen gün yükselmekte ve buna bağlı olarak; hayat pahalılığı artmakta, vatandaşlarımızın alım gücü düşmekte ve ülke ekonomimiz ciddi zarar görmektedir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) net rezervlerinin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilen tarihten itibaren 128 Milyar Amerikan Doları azaldığı, tarihte ilk defa TCMB net rezervlerini eksi değere düştüğü görülmüştür. Bu durum Merkez Bankasının döviz kuru üzerindeki müdahale kabiliyetini oldukça kısıtlamaktadır. Özellikle son bir buçuk yılda, yapılan döviz satış işlemlerinin mevzuata uygun olup olmadığı, satış işleminin hangi yöntem izlenilerek yapıldığı, kimlere ve ne şartlarla gerçekleştirildiği bilgisinin kamuoyu ile açık ve şeffaf bir şekilde paylaşılması ve mevzuata aykırı işlem yapılmış ise sorumluların tespit edilmesi, gerekli müeyyidelerin uygulanması ve dövizdeki kur artışlarının sebeplerinin araştırılması amacıyla; Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü' nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

D. Müsavat Dervişoğlu

İzmir Milletvekili

İYİ Parti Grup Başkan Vekili

GEREKÇE

2018 yılı Haziran ayından itibaren yürürlüğe giren “Partili Cumhurbaşkanlığı Sistemi” yarattığı güvensiz ortamla birlikte ekonomik göstergeleri de bozmaya başlamıştır. Bu bozulmanın en önemli göstergeleri; fiyat istikrarının sağlanamaması, düşürülemeyen işsizlik oranı ve güvensiz ortama bağlı döviz kurlarındaki yükseliş olmuştur.

Bağımsızlığı tam koruma altında olması gereken ekonomi kurumlarımızın yeni sistemle beraber tamamen bağımsızlıklarını yitirdikleri gözlemlenmiştir. Bu durum özellikle döviz kurlarındaki ani hareketlere karşın TCMB’nin alacağı kararlarda kendini göstermiş, bu kararlar siyasi irade tarafından baskılanmış ve yönlendirilmiştir. Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplantılarından önce Cumhurbaşkanı tarafından faiz politikasına yönelik dile getirilen söylemler ve arkasından açıklanan kararlar, piyasaların beklentilerinin aksine olmuş ve sonucunda dolar kuru 2020 sonuna gelindiğinde 8,50 TL’ye kadar yükselmiştir.

Bu süreçte Hazine ile Merkez Bankası arasındaki eski tarihli bir protokole dayanarak kamu bankaları aracılığı ile döviz satılmaya başlanmıştır. Kamuoyuna açıklanmadan yapılan bu işlemler sonucunda Mayıs 2020’de TCMB net rezervleri negatife dönmüştür. Merkez Bankasının elindeki en güçlü argümanlardan olan politika faizini siyasi baskılar altında kullanamaması sebebiyle kamu bankaları aracılığı ile yapılan döviz satışları sonucunda rezervlerde yaklaşık 128 milyar ABD Doları erime olmuştur. Bugün geline nokta da döviz kurundaki ani yükselişlere tepki verilebilmesi için Merkez Bankasının eli kolu bağlanmıştır. Politika faizi konusunda hükümet tarafından uygulanan baskı ile net rezervlerin negatif konumda oluşu, Merkez Bankasının müdahalesine engel olmaktadır.

TCMB’nin, temel amacı olan fiyat istikrarını korumaya yönelik elindeki tüm araçları dilediği gibi kullanmaya yetkisi olmakla beraber, yapılan tüm işlemlerin kamuoyu ile şeffaf bir şekilde paylaşılması gerekmektedir. Net rezervlerin gerileyerek negatife dönmesine sebep olan işlemlerin detayı ile ilgili yeterli bilginin paylaşılmaması kurumun güvenilirliğine, dolaylı olarak da Türkiye ekonomisinin güvenilirliğine zarar vermektedir.

TCMB net rezervlerinin yaklaşık 128 milyar ABD Doları eriyerek negatif duruma dönüştüğü bu dönemde özellikle de son bir buçuk yılda, yapılan döviz satış işlemlerinin mevzuata uygun olup olmadığı, hangi yöntem izlenilerek yapıldığı, kimlere ve ne şartlarla gerçekleştirildiği bilgisinin kamuoyu ile açık ve şeffaf bir şekilde paylaşılması ve mevzuata aykırı işlem yapılmış ise sorumluların tespit edilmesi, gerekli müeyyidelerin uygulanması ve dövizdeki kur artışlarının sebeplerinin araştırılması amacıyla; Anayasa’nın 98’inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’ nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.